

TEDENSKI NOVIČNIK

Informacije s področja covid-19

Datum: 16. 9. 2022

Tedenski novičnik zajema zadnja ključna sporočila in novosti na področju covid-19: informacije s strani pristojnih evropskih institucij, epidemiološke situacije v Sloveniji, napovedi podatkov o gibanju okužb s SARS-CoV-2 in ključna sporočila Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2.

Novičnik služi kot izhodiščno orodje za jasno in konsistentno komuniciranje aktualnih informacij na področju covid-19.

1. ECDC/EMA NOVICE

EVROPSKI CENTER ZA PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE BOLEZNI (ECDC)

- [Poročilo pregleda držav: 35. teden](#)

Ob koncu 35. tedna 2022 (tedna, ki se je končal 4. septembra) je splošna stopnja primerov covid-19 v EU/EEA nadaljevala padajoč trend in padla za 13 % v primerjavi s prejšnjim tednom ter dosegla 9 % najvišje vrednosti pandemije. Podoben trend upadanja je bil opažen pri stopnji primerov med ljudmi starimi 65 let in več in je dosegel 26 % najvišje vrednosti pandemije.

- [ECDC je objavil priporočila za uporabo prilagojenih cepiv](#)

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) in Evropska komisija za zdravila (EMA) sta objavila skupno izjavo, v kateri so posodobljena javnozdravstvena priporočila o uporabi na novo odobrenih prilagojenih cepiv proti covidu-19.

EVROPSKA AGENCIJA ZA ZDRAVILA (EMA)

- EMA je objavila revidirano varnostno posodobitev za cepiva proti covidu-19 ([več na povezavi](#)).
- EMA je odobrila prilagojeno cepivo različici omikron BA4 in BA5 proizvajalca Pfizer Biontech pri cepljenih osebah, starih 12 let in več ([več na povezavi](#)).

2. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA

V Sloveniji je bilo na dan 12. septembra 2022 z enim odmerkom cepljenih 70 % polnoletnih oseb. Z vsemi odmerki je bilo cepljenih 68 % in z enim dodatnim odmerkom 38 % odraslih oseb. Delež cepljenih z dvema dodatnim odmerkoma je znašal 1 % odraslih oseb. [Več na povezavi.](#)

Trenutno Slovenija beleži največje število dnevno zaznanih okužb v EU.

Dnevno spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19) lahko spremljate [na tej povezavi.](#)

3. MODELI ZA EPIDEMIOLOŠKO MODELIRANJE: ZADNJE PROJEKCIJE

Začel se je jesenski val. Trenutno zaznavamo porast okužb v šolski populaciji. Naraščanje števila v tej populaciji je izrazito. Zato se tudi povečuje 7- dnevno povprečje okuženih (nad 30% povečanje glede na prejšnji teden). Efektivni R je ocenjen okoli 1.20. Tedenska incidenca je narasla na 11.000 potrjenih primerov.

Trenutno je Slovenija po številu zaznanih okužb država z največjim številom okuženih na 1M v Evropi (774/1M). Pri nas se je že začelo povečevati število potrjeno okuženih, med tem ko se v drugih EU državah to še ne dogaja.

Uresničuje se scenarij, kjer smo napovedali povečanje števila okužb v šolajoči se populaciji. Pričakujemo, da se bodo okužbe počasi prenesle po ostalih starostnih skupinah. Posledično pričakujemo povečanje števila obravnav v bolnišnicah predvsem v rdečih conah, vendar po trenutnih napovedih naj ne bi presegli kritičnih vrednosti bolnišničnih obravnav. V tem scenariju pričakujemo postopno povečevanje povprečnega števila okužb v mesecu septembru zaradi šolajoče populacije, ko se bo začelo še študijsko leto in zaradi večje prisotnosti ljudi v zaprtih prostorih pa izrazito povečanje števila okužb.

Glede na scenarije pričakujemo največ do 5.000 v povprečju okuženih na dan (trenutno 1750). V bolnišnicah na navadnih oddelkih okoli 500 obravnav, na intenzivnih oddelkih pa trenutno kažejo projekcije do 50 obravnav. Seveda v kolikor predvidevamo podobno obnašanje in lastnosti virusa, ki so značilne za različico omikron.

4. PRESEŽNA UMRLJIVOST V SLOVENIJI PO METODOLOGIJI EUROMOMO

V sklopu mreže EuroMOMO (angl. European mortality monitoring) smo vzpostavili tedensko spremljanje splošne umrljivosti, v katerega so vključeni vsi umrli ne glede na vzrok smrti. Pri tem ocenjujemo odstopanja opazovane umrljivosti od pričakovane umrljivosti, modelirane na podatkih o splošni umrljivosti v letih 2015-2019. Odstopanja umrljivosti so ovrednotena z oceno presežnega števila umrlih in s t. i. z-vrednostjo v opazovanem tednu. Z-vrednost izraža, za koliko standardnih odklonov število umrlih v opazovanem tednu odstopa od pričakovane ravni (presežek umrljivosti). Model upošteva časovne zamike med datumom smrti in datumom registracije smrti ter napove število smrti v zadnjih petih opazovanih tednih, čeprav vse še niso bile registrirane.

V 34. tednu leta 2022 v Sloveniji beležimo z-vrednost -0,57 oziroma normalno variabilnost umrljivosti (upad v primerjavi s predhodnim tednom, vendar je točen podatek o z-vrednosti zaradi zakasnitev pri registraciji smrti lahko nezanesljiv). Število vseh umrlih v 34. tednu je bilo za 3% manjše od pričakovanega števila vseh umrlih. Presežne umrljivosti, statistično opredeljene kot z-vrednost 2 ali več, trenutno za omenjeni teden ne beležimo v nobeni starostni skupini.

Več informacij najdete [na tej povezavi](#).

5. POSVETOVALNA SKUPINA ZA CEPLJENJE PRI NIJZ

Potem ko je Evropska agencija za zdravila pred kratkim odobrila dve novi prilagojeni cepivi proti covidu-19, sta cepivi na voljo tudi v Sloveniji. Gre za dve bivalentni cepivi, ki tako kot dosedanja cepiva pokrivata izvorno oziroma vuhansko različico SARS-CoV-2, poleg tega pa pokrivata tudi novejšo različico omikron.

Novi cepivi zagotavljata boljši odziv protiteles oziroma višjo raven protiteles, ki nevtralizirajo različico omikron in tudi njene podrazličice. Obe cepivi sta registrirani za uporabo pri osebah, starih 12 let in več, ki so že prejele vsaj osnovno cepljenje, od zadnjega cepljenja pa je minilo vsaj tri mesece. Cepivi sta torej registrirani le za pozitivne odmerke in ne za osnovno cepljenje.

Za pozitivne odmerke se lahko pri osebah, starih 18 let in več, uporabi tudi cepivo proizvajalca Novavax.

Cepljenje s pozitivnim odmerkom je priporočeno predvsem skupinam z večjim tveganjem za hujši potek:

- ranljivim kroničnim bolnikom,
- oskrbovancem domov za starejše občane oziroma socialnovarstvenih zavodov in
- vsem starejšim od 60 let.

Za navedene ogrožene skupine sta priporočljivi tudi cepljenji proti gripi in pnevmokoknim okužbam. Zadnja priporočila in navodila za cepljenje proti covidu-19 so na voljo [na tej povezavi](#).

6. POSVETOVALNA SKUPINA ZA SPREMLJANJE GIBANJA VIRUSA SARS-COV-2

Preventivna priporočila

Pomembno je upoštevanje vseh dobro poznanih preventivnih priporočil:

- **vzdrževanje medosebne razdalje,**
- **pravilno umivanje rok,**
- **razkuževanje rok,**
- **izogibanje dotikanju obraza (oči, nosu in ust),**
- **higiena kihanja in kašlja ter**
- **učinkovito prezračevanje zaprtih prostorov.**

Samotestiranje

Samotestiranje predstavlja učinkovit ukrep pri obvladovanju epidemije covid-19, saj omogoča hitro prepoznavo okužb s SARS-CoV-2 ter takojšnjo izolacijo potrjenih primerov in s tem zajezi širjenja okužbe. S pričetkom novega šolskega leta se priporoča samotestiranje v domačem okolju za učence/dijake:

- ob pojavu simptomov značilnih za covid-19 (najpogostejši simptomi: vročina, kašelj, bolečine v žrelu, nahod, slabo počutje, utrujenost, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, izguba vonja in okusa ter prebavne težave),
- po stiku z okuženo osebo.

Če razvijejo simptome značilne za covid-19, o tem obvestijo tudi pediatra oziroma izbranega osebnega zdravnika. V primeru pozitivnega rezultata potrditvenega testiranja pri učencu/dijaku, starše prosimo, da o tem obvestijo vzgojno-izobraževalni zavod, ki ga učenec/dijak obiskuje.

Več informacij glede samotestiranja je dostopnih na [naslednji povezavi](#).

Priporočila in navodila za vzgojno-izobraževalne zavode so dostopna na [naslednji povezavi](#).

KLJUČNA SPOROČILA:

- Upoštevanje že dobro poznanih preventivnih priporočil.
- Trenutno se priporoča predvsem drugi pozitivni odmerek za osebe s povečanim tveganjem za težji potek (posebej ranljivi kronični bolniki), oskrbovance domov za starejše in vse osebe, stare 80 let in več, priporočljiv pa je tudi za osebe stare 60 let in več.
- K cepljenju pozivamo vse, ki še niso opravili osnovnega cepljenja.
- Zaradi pričetka šolskega leta se pričakuje porast števila okužb.
- Ob pojavu simptomov značilnih za covid-19 ali po stiku z okuženo osebo priporočamo samotestiranje v domačem okolju.
- Nahajamo se v fazi 1, kjer priporočamo nošenje mask v zaprtih javnih prostorih.

Cepljenje s pozitivnim odmerkom priporočamo predvsem skupinam z večjim tveganjem za hujši potek

Ranljivim kroničnim bolnikom

Oskrbovancem domov za starejše občane oziroma socialnovarstvenih zavodov

Vsem starejšim od 60 let

NJZ